

УДК 327:061.23

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/60-3-2>**Валентина КУРИЛЯК,**
orcid.org/0000-0001-5245-9700PhD, доцент,
доцент кафедри філософії, теології та історії церкви
Українського гуманітарного інституту
(Буча, Київська область, Україна) valentina.kuryliak@gmail.com

ЗМІНИ У МЕТОДАХ РОБОТИ “ADRA UKRAINE” ВНАСЛІДОК РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

У статті проаналізовано діяльність, принципи та методи роботи «Адвентистського агентства допомоги та розвитку в Україні» (ADRA) після початку російсько-української війни 24 лютого 2022 року у порівнянні з попередніми роками їхньої діяльності. З'ясовано, що більшість проєктів розрахована на реальні потреби, і щойно ці потреби зникають проєкти закриваються і втілюються нові. Встановлено, що ADRA вирізняється гнучкістю та оперативністю у наданні допомоги та реалізації нових підходів, про що яскраво свідчить її швидка реакція на події в Україні, масштаби діяльності та довіру організацій на міжнародному рівні. Виявлено, що на сьогодні ADRA відчуває найбільшу потребу у надійних, кваліфікованих кадрах та співпрацює з усіма, хто допомагає людям. ADRA планує розширювати коло своїх партнерів та мати справу з усіма, хто переслідує ціль безкорисливо надавати всебічну підтримку постраждалим. Лідери проєктів часто є звичайними людьми, які виявляють бажання послужити і особисто знаходять ADRA через об'яви у соціальних мережах. Найбільш цінними та перспективними ADRA вбачає осіб, які виявляють гнучкість, готові вчитися новому, не створюють додаткових проблем, однак мають бути спрямовані на вирішення існуючих викликів. З'ясовано, що ADRA надає не тільки матеріальну допомогу, але й також психологічну та духовну у вигляді тренінгів та консультацій. Протягом своєї роботи ADRA співпрацювала з багатьма державними, громадськими, приватними та іншими організаціями, таким чином масштабуючи та полегшуючи способи та методи допомоги. За систематичну благодійну допомогу та чуйне ставлення до людей ADRA неодноразово була нагороджена представниками державних адміністрацій. Виявлено, що за період війни ADRA значно розширила список допомоги, з'явилися такі види, як евакуація, медична допомога у великих масштабах та відновлення зруйнованих будинків через надання сертифікатів. ADRA «International» часто надає корисні поради та частково координує діяльність українського відділу. Були проведені перемовини із Всесвітньою продовольчою програмою ООН (WFP), яка з власної ініціативи запропонувала співпрацю. З'ясовано, що ADRA співпрацює з усіма конфесіями, однак найбільшу роль відіграє Церква Адвентистів сьомого дня, адже з нею організація має найбільш тісний контакт і довіру, може за домовленістю використовувати будівлі, які присутні майже у всіх містах та вирішувати питання на місцевому рівні. На сьогодні найбільш пріоритетними напрямками у роботі ADRA є відновлення житла, підготовка до зимового періоду, психологічна та фінансова допомога, а також виявлення нових потреб і планування проєктів.

Ключові слова: Адвентистське Агентство Допомоги та розвитку в Україні (ADRA), благодійна допомога, принципи роботи, російсько-українська війна, волонтери.

Valentyna KURYLIAK,
orcid.org/0000-0001-5245-9700PhD, Associate Professor,
Associate Professor at the Department Philosophy, Theology and Church History
Ukrainian Institute of Arts and Sciences
(Bucha, Kyiv region, Ukraine) valentina.kuryliak@gmail.com

CHANGES IN THE WORKING METHODS OF ADRA UKRAINE INTRODUCTION RUSSIAN-UKRAINIAN WAR

The article analyzes the activities, principles and methods of work of the Adventist Relief and Development Agency in Ukraine (ADRA) after the outbreak of the Russian-Ukrainian war on February 24, 2022, compared with previous years of their activities. It was found that most projects are designed for real needs, and as soon as these needs disappear, projects are closed and new ones are implemented. It has been established that ADRA is flexible and responsive in providing assistance and implementing new approaches, as evidenced by its quick response to events in Ukraine, the scale of its activities and the trust of organizations at the international level. It was revealed that today ADRA is experiencing the greatest need for reliable, qualified personnel and cooperates with everyone who helps people. ADRA plans to expand its circle of partners and deal with all those who pursue the goal of selflessly providing comprehensive support to the victims.

Project leaders are often ordinary people who express a desire to serve and personally find ADRA through social media ads. ADRA sees the most valuable and promising individuals who show flexibility, are ready to learn new things, do not create additional problems, but should be focused on solving existing challenges. It was found out that ADRA provides not only material assistance, but also psychological and spiritual in the form of trainings and consultations. During its work, ADRA has collaborated with many state, public, private and other organizations, thus scaling and facilitating the ways and methods of assistance. For systematic charitable assistance and sensitive attitude towards people, ADRA has been repeatedly awarded by representatives of state administrations. It was found that during the war period ADRA significantly expanded the list of assistance, such as evacuation, medical assistance on a large scale and the restoration of destroyed houses appeared due to the provision of certificates. ADRA "International" often provides useful advice and partially coordinates the activities of the Ukrainian department. Negotiations were held with the UN World Food Program (WFP), which, on its own initiative, offered cooperation. It has been established that ADRA cooperates with all denominations, but the Seventh-day Adventist Church plays the greatest role, because the organization has the closest contact and trust with it, can, by agreement, use the buildings that are present in almost all cities and resolve issues at the local level. To date, ADRA's top priorities are housing rehabilitation, winterization, psychological and financial assistance, and new needs identification and project planning.

Key words: *Adventist Relief and Development Agency in Ukraine (ADRA), charitable assistance, principles of work, Russian-Ukrainian war, volunteers.*

Постановка проблеми. «ADRA Ukraine» є підрозділом міжнародної благодійної організації «Adventist Development and Relief Agency» (ADRA), яка функціонує в Україні з 1993 року. Її місією є ініціювання позитивних змін у суспільстві, всебічна допомога нужденним, постраждалим та слабким, поширення ідей християнського милосердя та любові до ближніх. ADRA працює під девізом «Змінюючи одне життя, ми змінюємо цілий світ!», а принципами організації є рівність, милосердя, своєчасність, пріоритетність та партнерство. На сьогодні ADRA реалізувала понад 310 проєктів різного спрямування, через які 6,8 мільйонів людей отримали допомогу. З 2015 року організація посіла перше місце у Євро-Азійському регіоні за кількістю реалізованих проєктів та бенефіціарів. Того ж року вона була трансформована у благодійний фонд з метою більшої ефективності у координації своєї роботи. Починаючи з 24 лютого 2022 року ADRA в Україні зіткнулася з іншою реальністю та викликами, що потребували напрацювання нової стратегії та підходів. Щоправда ця організація активно допомагала людям, що постраждали від війни на Сході України ще з 2014 року, проте повномасштабна війна охопила всю країну, а отже мільйони людей потребують наразі допомоги. Через це з'явилися нові напрями та методи роботи, які ми спробуємо представити у даному дослідженні. Тому метою дослідження вбачаємо виявлення змін, що відбулися у методах функціонування «Адвентистського агентства допомоги та розвитку в Україні» (ADRA) внаслідок початку російсько-української війни 24 лютого 2022 року.

Виклад основного матеріалу. «ADRA Ukraine» продовжує допомагати постраждалим під час війни в Україні, зокрема оперативно реагує на потреби пов'язані з похолоданням, продук-

тами харчування, евакуацією, предметами першої необхідності, відновленням житла тощо. За підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини (German Federal Foreign Office), а також німецького відділу ADRA у грудні 2022 року пройшла роздача 235 зимових наборів з найбільш необхідними речами. Окрім цього починаючи з квітня було реалізовано проєкт екстреної продовольчої допомоги населенню за підтримки Всесвітньої продовольчої програми ООН. Ця програма охопила 13 областей України.

ADRA надає не лише матеріальну допомогу, але також психологічну та духовну у вигляді тренінгів та консультацій для різних категорій населення України. Протягом своєї роботи ADRA співпрацювала з багатьма державними, громадськими, приватними та іншими організаціями, таким чином масштабуючи та полегшуючи способи та методи допомоги. За благодійну діяльність та плідну співпрацю ADRA отримала подяку від адміністрації Харкова та інших офіційних представників на місцях (рис. 1). За період війни ADRA значно розширила асортимент допомоги, яку вона зможе надати. З'явилися такі опції, як евакуація містян з небезпечних районів, медична допомога у великих масштабах, гуманітарна підтримка та відновлення зруйнованих будинків (ADRA Ukraine).

Протягом 2022 року ADRA почала тісно співпрацювати з Єврокомісією та Українським гуманітарним фондом, місцем куди спрямовують своє фінансування практично всі донори, які допомагають Україні. Через роботу з останнім ADRA отримала кошти на соціальний транспорт, евакуацію, транспортування та мобільні бригади. Наразі ADRA також отримала значну суму коштів на відновлення сильно пошкодженого або повністю зруйнованого житла, проте в умовах постійних

Рис. 1. ADRA отримала подяку від голови Новобаварського району Харківської міської ради Тетяни Цибульник за систематичну благодійну допомогу та чуйне ставлення до людей (ADRA Ukraine отримала, 2023)

ракетних атак та нападів існує велика ймовірність повторної руйнації, тому проводяться середні або малі ремонтні роботи.

Через військову агресію географія роботи ADRA протягом 2022 року значно змістилася. Якщо раніше її діяльність була зосереджена у східних областях, то зараз вона активно функціонує по всій території України (рис. 2), а також має багато інтеграційних проєктів із Євросоюзом. Зокрема, із відділами ADRA по всьому світу: «ADRA Європа», ADRA “International”, «ADRA Канада» тощо. Був запроваджений механізм надзвичайного реагування, відповідно до якого до України спрямована команда, яка мала б допомогати впроваджувати нові проєкти, які оперативно задовольняють нові потреби населення. З міркувань безпеки ця команда знаходилась деякий час у Румунії, але пізніше була переведена у місто Мукачеве в Закарпатській області. Керівники та менеджери ADRA постійно співпрацюють із цією командою, отримують від неї цінні поради та ідеї,

подорожують Україною виявляючи вразливі категорії людей та розробляють нові програми допомоги. Волонтери зі Словаччини, Чехії та інших країн допомагають впроваджувати проєкти з харчової та продовольчої допомоги, за фінансування WFP (“World Food Program”). ADRA намагається пристосовуватися до нових обставин та швидко реагувати на проблеми, що виникають.

Слід зазначити, що ADRA й раніше займалася подібною діяльністю, проте протягом 2022 року збільшився масштаб та бюджет, розширилась географія, кількість програм та секторів, у яких наразі працює агентство. Як же організації вдалося швидко мобілізувати сили в умовах війни? У перші місяці ADRA все робила власними силами, а також за допомогою волонтерів переважно із числа членів Церкви Адвентистів сьомого дня (АСД). Проте, нові волонтери працювати з людьми могли лише після проходження спеціальних тренінгів, адже хоча ADRA й заснована церквою, вона має власні принципи, політику,

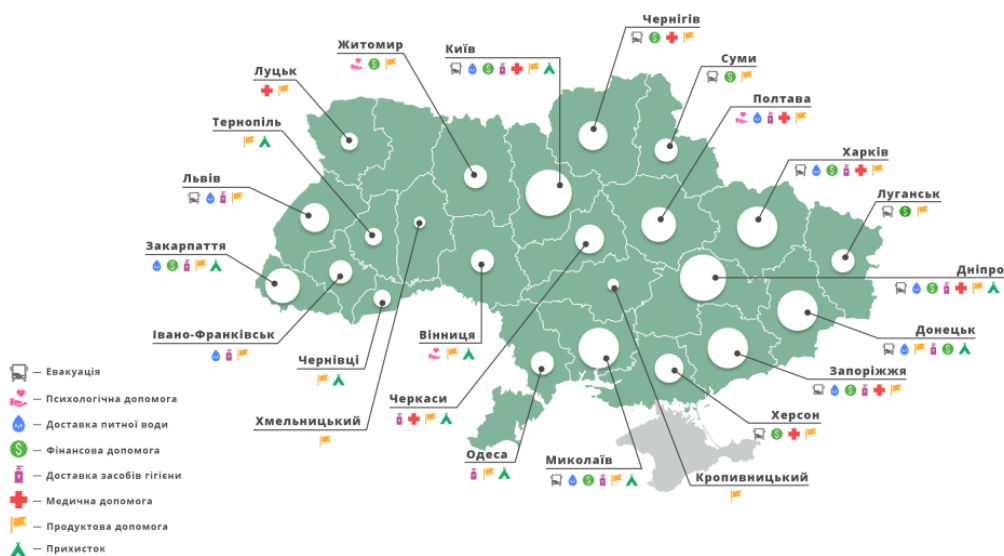

Рис. 2. Локації діяльності ADRA в Україні, станом на 5 січня 2022 року (ADRA Ukraine)

мандати і визнана на міжнародному рівні ООН та іншими партнерами. Вона не може жодним чином порушувати власну політику діяльності, ADRA має бути неупередженою, нейтральною, прозорою, незалежною та гуманною до всіх людей та видів потреб.

До 24 лютого 2022 року ADRA відреагувала на чутки про можливе повномасштабне воєнне вторгнення офіційним зверненням до кожної громади АСД про мобілізацію зусиль та створення переліку сімей, які готові по всій країні примати переселенців, списку людей, які готові допомагати фінансово, працювати від імені агентства або просто готувати їжу, доставляти воду, одяг, тощо. У перший день війни представники ADRA були на зв'язку із президентом Української уніонної та Східно-Дніпровської конференції, тому що у цих районах очікувалася найбільша увага агресора. Одразу було евакуйовано з міста Буча студентів та викладачів Українського гуманітарного інституту. ADRA допомагала з усіма фінансовими витратами та одразу почала евакуацію людей з Краматорська і Маріуполя.

Щойно у згаданих містах було розпочато бойові дії, керівники ADRA в Україні отримали розпорядження від спеціаліста з безпеки ADRA «International» Пола Муніса, щодо повної евакуації всіх своїх представників до західних регіонів, а за можливості навіть за кордон. Частина працівників довгий час ще залишалися у небезпечних регіонах і були вивезені поступово. Через декілька днів кордони з Європою були переповненими і ADRA намагалася адаптуватися під потреби людей, через видачу теплої одягу, їжі, напоїв, координацію членів церкви, що власними автівками підвозили вимушених переселенців до кордону і навпаки. Щойно виникла певна потреба, ADRA намагалася її фінансувати та вирішувати.

У той же час були здійснені перемовини із Всесвітньою продовольчою програмою ООН (WFP), яка з власної ініціативи запропонувала співпрацю, адже вже мала досвід роботи з ADRA у 2014–2016 рр. Було відкрито масштабний продовольчий проєкт по всій країні, через який люди могли отримувати продуктові набори різної ваги. ADRA продовжувала видачу продовольства протягом всього періоду війни і продовжує дану діяльність зараз, змінювалися лише регіони інтенсивності залежно від реальних потреб та кількості постраждалих. Організація щоразу намагалася проявляти гнучкість та підлаштовуватися під ситуацію.

Пунктами видачі переважно були церковні приміщення, а місцевими координаторами пастори. За можливості були залучені більш кваліфіковані

співробітники, створені групи у різних соціальних мережах, через які поширювалася офіційна інформація та об'яви, щодо волонтерської діяльності. Була створена база даних, де зібрана інформація, щодо благодійної діяльності інших організацій, її масштаби та сфери впливу.

ADRA співпрацює з усіма церквами, однак безперечно найбільшу роль відіграла Церква АСД, адже з нею організація має найбільш тісний контакт і довіру, може за домовленістю використовувати будівлі, які присутні майже у всіх містах, вирішувати питання на місцевому рівні через служителів, тощо. Без тісної співпраці зі згаданою Церквою проєкти ADRA потребували б значно більше часу для реалізації, а пошук надійних співробітників був би складнішим. Донори вітають таку співпрацю, адже вона прискорює роботу ADRA та зменшує фінансові витрати загального характеру (приміщення, людський ресурс, зв'язки на місцевому рівні, тощо).

На підготовчих тренінгах кожен новий співробітник отримує розуміння того, що ADRA допомагає всім без жодної вигоди чи церковної агітації. Тут мається на увазі роздача продовольства взамін на відвідування церкви або ознайомлення з певними духовними книгами чи інші маніпуляції подібного характеру. Організація вважає, що Христос допомагав безумовно, тому наслідують цей приклад. Координатори проєктів отримували настанови допомагати людям незалежно від етнічної, соціальної чи релігійної приналежності.

Присутні випадки, коли пастори оголошували про час служіння у своїх громадах або роздавали певну літературу, однак це відбувалося лише добровільно. Люди, що отримували допомогу задавали питання і хотіли дізнатися більше про Церкву АСД, тоді волонтери чи пастори могли задовольнити цікавість. Часто координаторів навчають, що саме потрібно відповідати, наприклад, «Це допомога від Всесвітньої продовольчої програми ООН спільно з АДРА». Надання подальшої інформації можливе лише по запиті бенефіціара. Керівники ADRA постійно наголошують на безумовності надання допомоги і за період функціонування не було зафіксовано випадків серйозного порушення даних принципів.

Зрештою, чутки про порушення політики організації або зловживання тими предметами на які донори спонсорують свої кошти призведе до зменшення кількості фінансових вкладів та довіри в цілому до ADRA. Спонсори уважно слідкують за реалізацією коштів та її способами. За наявності зловживань на місцях організація може навіть втратити ліцензію по всьому світу. Ризик

надто великий, тому ADRA особисто зацікавлена у прозорості та безумовності реалізації допомоги. Такі донори як «Дитячий фонд ООН» (UNICEF), «Управління Верховного комісара ООН» у справах біженців, або «Німецький уряд» отримують кошти від платників податків і очікують, що ADRA допомагає, але не використовує фінанси для навернення людей до певної конфесії.

Безперечно ADRA надає уваги також духовній сфері, однак ніколи не нав'язує і не пропагує жодні погляди чи моральні принципи будь-якої церковної організації. Керівники ADRA вважають, що потрібні люди, які самі виявляють ініціативу, можливо пізніше допоможуть самій організації або знайдуть офіційну сторінку в інтернеті і прочитають її історію, зацікавляться духовністю, прийдуть до церкви. ADRA у жодному разі не допускає можливості проведення євангельських програм та роздачі при цьому гуманітарної допомоги на кошти донорів. Часом бувають безпідставні скарги та критика на яку ADRA намагається не реагувати. Наприклад, щодня на гарячу лінію може відбуватися до 100 тис. дзвінків, які фізично не встигають прийняти або деякі люди скаржаться, що прийшли й не отримали допомогу.

Проте, потрібно пам'ятати, що є порядок реєстрації та надання допомоги. У першу чергу допомагають найбільш вразливим (жінки, діти, люди похилого віку та з обмеженими можливостями) розподіляючи ресурси рівномірно, потім працездатним чоловікам, які мають більше можливостей знайти заробіток чи переміститися до іншого регіону. Порядок надання допомоги загалом схожий на принципи, що існують у всіх благодійних організаціях, тому не може бути порушений, адже існує для блага людей і самої ADRA.

Станом на початок 2023 року найбільш пріоритетними напрямками у роботі ADRA є відновлення житла, підготовка до зимового періоду, психологічна та фінансова допомога. Як було зазначено вище організація намагається задовольнити базові потреби постраждалих, такі як їжа, гігієна, засоби обігріву, теплий одяг, житло із базовими умовами для проживання. Донори також ставлять певні обмеження у фінансуванні, щоб охопити якомога більше людей, що знаходяться у скрутному становищі. Лише після завершення війни ADRA планує допомогу, що включає повне відновлення житла. За період функціонування благодійної організації на Сході України зафіксовано низку випадків, коли повністю відновлені будинки були щент зруйновані, через посилення бойових дій.

Через надто велику кількість зруйнованих жител ADRA перестала власноруч відбудовувати,

але надає постраждалим кошти або сертифікати, з якими люди можуть закупити необхідні матеріали та реалізувати ремонт. Зафіксовані поодинокі випадки, коли сім'ї, що отримали фінансову допомогу на відновлення житла вирішують виїхати за кордон, тоді ADRA не вимагає грошей назад та не обмежує бенефіціарів у мобільності. Відповідно до свідчень офіційних представників, ADRA має на меті у майбутньому координувати свою діяльність через систему «Дія». Таким чином держава допоможе їй визначити найбільш вразливих людей та не повторюватися під час видачі продовольства та грошей, адже «Дія» – це єдина державна база даних. До того ж, коли приїжджають вантажі з гуманітарною допомогою з-за кордону кошти на закупівлю цих товарів посилюють економіку тієї країни, де вони були закуплені, а здійснюючи перекази коштів через «Дію» вони будуть підтримувати українську економіку. Ця система є зручною також для людей, адже вони можуть візуально побачити об'єми допомоги та іншу важливу інформацію, що стосується їх особисто. Проте, через війну та низку проблем пов'язаних із нею «Дія» не витримує величезного навантаження різноманітних запитів від громадян і на даному етапі не готова співпрацювати з благодійними організаціями.

Щодо духовних цілей, ADRA хоча є християнською організацією, проте має практичний гуманітарний підхід, відштовхується від того, що має у конкретній ситуації, від потреб та ресурсів. Часом присутні скарги на те, що ADRA не допомогла з певними проблемами, наприклад, будівництво школи, відновлення будинку чи покриття зарплати вчителів, однак, часто причиною є той факт, що в іншому регіоні наявні ще більші проблеми, які потребують невідкладного рішення. ADRA відштовхується від найбільших потреб і планує свої проекти так, щоб допомогти найбільш вразливим. Вона є неурядовою організацією, тому працює не замінюючи при цьому державні органи. Звичайно, ADRA має державну реєстрацію, та працює за мандатом, але не зміщує державу там, де остання може реагувати. ADRA завжди відступає перед державою і лише допомагає, якщо це доцільно.

Під час спілкування з Міністром тимчасово окупованих територій прозвучала ідея про те, щоб зробити в Україні подібну систему до Ізраїлю. За таких умов держава наймає благодійні / громадські організації, які мають досвід у певних видах діяльності і фінансує їх, щоб останні надавали свої послуги якісно. Неофіційно ADRA керується принципом «робити те, що можеш, з тим що маєш, там де ти зараз є». Опираючись на притчу

Ісуса про таланти, організація вважає, що повинна використовувати надані їй Богом можливості та ресурси для безкорисливого надання допомоги нужденним, адже гуманітарна допомога є фактично розпорядженням благами даними Богом людині.

Базовими принципами ADRA проголошує справедливість, співчуття та любов, які намагається виявляти від чистого серця, без будь-якого осуду чи зневаги. Координатори розуміють, що часом справедливість кожна сторона може розуміти по своєму, однак намагаються бути об'єктивною та приймати рішення керуючись біблійною мораллю. ADRA намагається керуватися любов'ю до всіх людей та їх рівністю перед Богом.

Особливо під час зародження та детального планування проєктів керівники організації намагаються керуватися згаданими принципами, адже відчувають на собі особисту відповідальність перед Богом за служіння, яке Він їм доручив. Саме планування надає курсу «цілому кораблеві», тому до цієї сфери ставляться особливо серйозно. Люди, які не мають співчуття не мають і сили довго працювати у благодійних організаціях, адже часто волонтерами рухає співпереживання та бажання полегшити страждання людей. Справедливість без любові стає жорстокою, адже не має милосердя, тому лише поєднання трьох вищезгаданих якостей збалансують діяльність.

ADRA намагається допомогти людям навіть в умовах війни, досягти фізичного, соціального та духовного благополуччя. Адже, якщо звертати увагу тільки на одну із цих складових, то існує ризик, що інші сфери, якими було знехтувано зроблять людину нещасною цілком та знівелюють бажаний результат. Лише цілісний, інтегральний підхід матиме найбільший ефект. Більшість працівників ADRA намагаються застосовувати цей принцип у своєму житті та чинити позитивний вплив на колег та бенефіціарів. Звичайно є різні проєкти, які сфокусовані на забезпеченні фізичних потреб, інші на соціальних, інші на духовних, а деякі поєднують всі згадані сфери. Проте ADRA не позиціонує себе як організація, яка все вміє та є надзвичайним експертом. Вона планує свою роботу в залежності від того, що є актуальним на сьогодні. ADRA позитивно ставиться до конструктивної критики та вважає, що остання лише кристалізує її роботу та робить більш ефективною.

ADRA визнає, що не може вирішити питання всіх нужденних, адже її ресурси обмежені. Але вона вірить, що допомагаючи людям, змінює їх життя на краще і цього усвідомлення достатньо, щоб рухатися далі. Якщо навіть маленька допо-

мога була надана людині – це вже хороший результат. Рятуючи одну людину, ADRA ніби рятує цілий її світ, таким чином, втілюється в життя дещо сміливий девіз – «Рятуючи одне життя ми рятуємо весь світ». Багато працівників ADRA також пережили окупацію і добре усвідомлюють ціну звичайного харчового набору або пляшки чистої води на знеструмленій та від'єднаній від нормального життя території.

Також ADRA не є організацією, що утримує будь-кого на постійному забезпеченні, вона позиціонує себе лише як маленьку сходинку у житті людини в найбільш скрутний для неї період. Таким чином ADRA є ніби «рятівною соломинкою» для людей, і якщо вони використають її для росту, то матимуть успіх, але якщо покладатимуться на постійну допомогу від подібних установ, то зазнають повного краху. Часто комітети вирішують питання, щодо окремих сімей з особливо важкими обставинами, але дуже важливо, щоб після отримання допомоги ці люди не опускали руки.

У цьому частково допомагає психологічна допомога та певна духовна спрямованість ADRA та її працівників. Також, результати допомоги помітні не одразу і не можна робити завчасних висновків, щодо окремих людей. «Зерна добра, як і будь-які інші потребують часу, щоб зрости у серці людини» – говорить Артем Діхтярук, керівник проєктів ADRA в Україні (рис. 3) (Артем Діхтярук, 2019).

Реалізується співпраця з усіма організаціями, які мають подібні принципи і надають допомогу постраждалим. Якщо є певна конфесія, яка допомагає через свою гуманітарну уста-

Рис. 3. Артем Діхтярук – керівник проєктів ADRA в Україні з інтерв'ю якого взято багато фактичного матеріалу для даного дослідження (Артем Діхтярук, 2019)

нову, то співпраця або принаймні координація спільних зусиль мають місце. Особливо тісний контакт наявний із «Карітас», тому що у певних регіонах потрібно узгоджувати сфери впливу, адже важливо також не нашкодити своєю діяльністю та не повторюватись. Церква Ісуса Христа також часто взаємодіє та навіть надає фінанси на певні проекти, щоб ADRA їх реалізувала за допомогою своїх ресурсів.

Благодійними організаціями з якими тісно співпрацює ADRA або почала співпрацювати протягом 2022 року є «Офіс ООН» з координації гуманітарних питань (ОСНА), «Управління Верховного комісара ООН» у справах біженців (UNHCR), «Всесвітня продовольча програма» (WFP), «Дитячий фонд ООН» (UNICEF), «Німецький уряд» та «German Humanitarian Assistance», фонд утворений Церквою Ісуса Христа Святих останніх днів «Latter-day Saint Charities», мережа торговельних центрів в Україні «Епіцентр К», українська міжнародна група компаній з логістики «Нова пошта» (рис. 4). ADRA планує розширювати коло своїх партнерів та співпрацювати з усіма, хто має на меті безкорисливо допомагати постраждалим.

Лідери та волонтери для проектів часто є звичайними людьми, які виявляють бажання послужити і особисто знаходять ADRA або через об'яви у соціальних мережах. З початку війни часто пишуть волонтери з інших країн: США, Канади, Німеччини. До прикладу один чоловік із США особисто написав ADRA та запропонував співпрацю, а пізніше став донором та керівником великого проекту, який фінансує німецький уряд. Кожен має шанс стати частиною команди, однак є також певні критерії, щоб запобігти майбутнім проблемам, адже трапляються непорядні люди або бізнесмени чий цілі не співпадають із цілями благодійної організації.

Деяких людей важче позбутися, аніж знайти нових. Зазвичай проблемні волонтери переслідують особисті вигідні цілі або нав'язують своє бачення роботи. Зафіксовані випадки коли ADRA брала на роботу людей з гарним резюме у сфері менеджменту, однак показники за довгий період часу були поганими, тому доводилося з такими керівниками прощатися. Часто конфліктні або некваліфіковані працівники створюють великі затримки у наданні допомоги й реалізації проектів, тому відбір кадрів займає пріоритетне місце. Проте, ті хто є посвяченими та вміють кваліфіковано, спокійно та якісно виконувати роботу залишаються в ADRA на довгий час.

На сьогодні найбільш цінними та перспективними ADRA вбачає людей, які можливо не є висококваліфікованими, але гнучкі, готові вчитися новому, не створюють додаткових проблем, але спрямовані на вирішення існуючих, чесні у презентації результатів роботи, не використовують гуманітарну допомогу у власних інтересах, але спокійно виконують свої обов'язки. Під час війни багато бізнесменів та установ допомагали ADRA встановлюючи певні умови вигідні для себе або піднімали своє ім'я чи підприємство і забували про співпрацю. Деякі донори створюють власні фонди і за рахунок ADRA хочуть їх підняти, однак подібне співробітництво не вважається доцільним.

Щоб зрозуміти характер змін, потрібно поглянути на діяльність до війни. ADRA продовжувала безперервну роботу на сході України і навіть у так званих «сірих зонах». Постійно відбувалося забезпечення чистою водою місцевих сільських рад, шкіл, громад міст від Маріуполя до Мар'їнки та уздовж лінії розмежувань. Були відновлені труби, встановлено станції фільтрації, відновлено школи, санвузли, тощо. ADRA намагалася забезпечити постраждалих жителів вугіллям, гігієніч-

Рис. 4. Організації з якими ADRA має тісну співпрацю (ADRA Ukraine)

ними засобами, продовольством. Були відкриті соціальні центри, де люди можуть збиратися для занять творчістю, спілкування, консультацій з психологом. Співробітники ADRA відремонтували необхідне приміщення, забезпечили необхідним приладдям та залишили для користування місцевого муніципалітету.

Для боротьби проти коронавірусу лікарням різних обласних центрів надається благодійною організацією необхідне обладнання: кисневі маски, дозатори, антисептики, захисні форми, побутова хімія. Надзвичайна допомога була надана постраждалим від повені на Західній Україні, у вигляді сертифікатів на будівельні матеріали, побутову техніку та одяг. ADRA займалася також більш дрібними, але не менш важливими проектами: доставка мобільних лікарів, психологів, медикаментів та інших речей людям пенсійного віку, що живуть у селах, а також надання безкоштовного транспорту, надання інвалідних колясок для дітей та дорослих. У багатьох містах відбувалася безкоштовна роздача засобів індивідуального захисту. ADRA контактувала особисто з головними лікарями місцевих медичних закладів та передавала через волонтерів речі, яких не вистачало. Нові співробітники й раніше перш ніж почати працювати повинні були пройти спеціальні тренінги та ознайомитись з принципами установи. З місцевими державними адміністраціями ADRA завжди мала гарні відносини побудовані на довірі. Ще до війни мала місце співпраця із відділами у Чехії, Польщі, Словаччині, Канаді, Німеччині, США, Австрії, з ООН та ADRA «International».

Плани та методи ADRA залишаються єдиними. За словами Артема Діхтярука: «наші плани – про-

довжувати допомагати людям». А. Діхтярук порівнює ADRA з Україною, яку багато людей використовують для свого кар'єрного зросту і їдуть за кордон. Так і ADRA багато людей мають на меті використати у власних інтересах, однак головна мета полягає у тому, щоб цього не допускати. На сьогодні вона потребує енергійних волонтерів, позитивних та готових на ризик (Артем Діхтярук, 2019).

Висновок. Таким чином, внаслідок російсько-української війни, що розпочалася 24 лютого 2022 року, «ADRA Ukraine» отримала більш масштабне фінансування з різних країн світу та від благодійних організацій таких як «Офіс ООН з координації гуманітарних питань» (ОСНА), Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (UNHCR), Всесвітня продовольча програма (WFP), Дитячий фонд ООН (UNICEF), німецький уряд у вигляді установи «German Humanitarian Assistance» тощо. Методи надання допомоги майже не зазнали змін та полягають у гнучкості, оперативності, всебічності (фізичне, соціальне, духовне) та безкорисливості. Діяльність ADRA масштабувалася, але вона виявилася готовою до нових викликів і показує гарні результати у розпорядженні наданими їй фінансами та у веденні більш громіздких проектів в умовах війни. Волонтери, щоб правильно працювати з людьми та надавати допомогу з дотриманням принципів організації, попереднього проходять тренінги та співбесіди. ADRA була неодноразово відзначена органами державної влади на місцях та продовжує активно надавати всебічну підтримку населенню, як матеріальну й соціальну, так і духовну.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ADRA Ukraine. URL: <https://www.adra.ua/>
2. ADRA Ukraine отримала Подяки за благодійну діяльність від адміністрації Харкова й медичного закладу Торецька. ADRA Ukraine. 2023. URL: <https://www.adra.ua/adra-ukraine-otrymala-podyaky-za-blagodijnu-diyalnist-vid-administraciyi-harkova-j-medychnogo-zakladu-toreczka/>
3. Артем Діхтярук, керівник проектів ADRA в Україні: наші плани – продовжувати допомагати людям. Українська уніонна конференція. Церква адвентистів сьомого дня. 2019. URL: <https://adventist.ua/news/interview/artem-dikhtiaruk-kerivnyk-proektiv-adra-v-ukraini-nashi-plany-prodovzhuvaty-dopomahaty-liudiam/>

REFERENCES

1. ADRA Ukraine. URL: <https://www.adra.ua/>
2. ADRA Ukraine otrymala Podiakyy za blahodiinu diialnist vid administratsii Kharkova y medychnoho zakladu Toretska [ADRA Ukraine received thanks for charitable activities from the Kharkiv administration and Toretsk medical institution]. ADRA Ukraine. 2023. URL: <https://www.adra.ua/adra-ukraine-otrymala-podyaky-za-blagodijnu-diyalnist-vid-administraciyi-harkova-j-medychnogo-zakladu-toreczka/>
3. Artem Dikhtiaruk, kerivnyk proektiv ADRA v Ukraini: nashi plany – prodovzhuvaty dopomahaty liudiam [Artem Dikhtiaruk, head of ADRA projects in Ukraine: our plans are to continue helping people]. Ukrainiska unionna konferentsiia. Tserkva adventystiv somoho dnia. 2019. URL: <https://adventist.ua/news/interview/artem-dikhtiaruk-kerivnyk-proektiv-adra-v-ukraini-nashi-plany-prodovzhuvaty-dopomahaty-liudiam/>